

Programmabegroting

2022 - 2025





## Waarom dit programma?

In 2022 zetten we in op het verkleinen van de sociaal economische gezondheidsverschillen en het vergroten van de mentale gezondheid en veerkracht van kwetsbare inwoners of inwoners die extra geraakt zijn door de coronacrisis. Dit zijn mensen met een lage sociaaleconomische status (SES), eenzame inwoners en jongeren met psychische klachten. Met de uitvoering van het preventieakkoord leggen we de focus op de bevordering van een gezonde leefstijl en mentale gezondheid bij jongeren in kwetsbare situaties.

Op initiatief van de gemeenteraad is in 2021 A-dossier 'Goed Werk' gestart. In dit proces doorloopt de gemeenteraad een brede verkenning op het thema werk, om eind 2021 een startnotitie aan het college aan te bieden. Op dit moment is het precieze onderwerp en de opdracht aan het college nog onbekend. In 2022 heeft de uitvoering van de startnotitie alle aandacht.

Tegelijkertijd zetten we onze eerste stappen binnen de vernieuwde armoede-aanpak. Het nieuwe beleid wordt in 2022 uitgevoerd. We werken aan het voorkomen van armoede en het vergroten van financiële zelfstandigheid van inwoners zodat iedereen mee kan doen. Kinderen in armoede krijgen meer ondersteuning. Daarnaast zal met maatwerk beter worden aangesloten op de behoeften van onze inwoners. Ook op het gebied van inburgering werken we in 2022 vanuit een nieuwe aanpak. De nieuwe Wet inburgering start op 1 januari 2022 en heeft de gemeente de regie op de inburgering van nieuwkomers. Vanuit de principes van Samen Wageningen helpen we onze nieuwe inwoners met een sterk netwerk van lokale partners om zo snel mogelijk op eigen benen te staan.

In 2022 gaan we verder met het project duurzaam partnerschap jeugd met als doel om (nog) meer te voorkomen dat zwaardere vormen van hulp en ondersteuning nodig zijn. Dit realiseren we door de basisinfrastructuur te versterken, de toegang en regie te verbeteren en een pilot in te zetten met onze curatieve partners jeugdhulp.

Voor alle kinderen en jongeren in Wageningen is het onderwijs op eigen niveau beschikbaar en fysiek bereikbaar. Alle jongeren krijgen de gelegenheid om hun capaciteiten en talenten te gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen worden. Wij richten ons op het aanbod van voorzieningen voor kinderopvang en voorschools, primair en voortgezet onderwijs. In 2022/2033 start de nieuwbouw voor zowel de Margrietschool als de Zwaneridder. Voor de jaren 2023 – 2025 zijn voor twee basisscholen renovatie/nieuwbouw gepland in het kader van het groene IHP.

Sport en bewegen is mogelijk voor iedereen: jong en oud, fanatiek sporter of rustige beweger, in de openlucht of in een sportaccommodatie. Het is daarom belangrijk dat drempels worden weggenomen, zodat sporten voor iedereen vanzelfsprekend wordt. Sport en bewegen biedt uitdaging, kennismaking met winst en verlies, ontmoeting en belangrijke gezondheidsvoordelen. We starten een onderzoek om de behoefte van sportverenigingen en individuele sporters in relatie tot de sportaccommodaties en de mogelijkheden van de openbare ruimte in kaart te brengen. Het is een van de eerste stappen om tot een optimalisatie van de sportinfrastructuur te komen en in hoeverre (binnen de financiële middelen) in al deze verschillende behoeftes kan worden voorzien.

In het afgelopen anderhalf jaar hebben we gezien dat de Wageningse cultuursector veerkrachtig is. In een tijd waarin de samenleving veelal naar binnen gericht is, hebben we fantasie en verbeeldingskracht van kunst en cultuur nodig om onze horizon te verleggen. We gaan de Wageningse cultuursector structureel stimuleren door middel van ons eigen cultuuractieplan. Het doel is om met dit plan de beschikbare gemeentelijke middelen zo optimaal mogelijk te investeren in vier thema's: cultuureducatie, cultuur van en voor iedereen, samenwerking en ruimtegebruik.

Vanuit Openbare Orde en Veiligheid gaan we verder met de gestelde prioriteiten. Dat zijn ondermijning, zorg & veiligheid, veilige evenementen en een up-to-date crisisorganisatie. De focus is gericht op de aanpak ondermijning en de verdere implementatie van het escalatiemodel zorg & veiligheid. In 2022 zal het Regionaal Informatie en Expertisecentrum een weerbaarheidsscan maken van de gemeente Wageningen. De uitkomsten worden gedeeld met de gemeenteraad. Daarnaast stellen we in 2022 een Kadernota Integrale Veiligheid 2023-2026 op. Met deze Kadernota kan de gemeenteraad prioriteiten stellen aan het te voeren veiligheidsbeleid van de gemeente Wageningen.

Het beleidskader Samen Wageningen wordt aan de hand van de evaluatie aangescherpt met helder beschreven ambities, maatschappelijke resultaten en meetbare indicatoren waarop verantwoording

kan worden afgelegd. Het aangescherpte beleidskader vormt de basis voor de aanbesteding preventieve hulp en ondersteuning (momenteel uitgevoerd door Welsaam) in 2022.

Naast deze grote inhoudelijke opgaven zien we ook een verandering op het gebied van financiën. Na jaren van tekorten hebben we in 2020 een kantelpunt gezien in de uitgaven van het sociaal domein en is er sindsdien sprake van dalende uitgaven. De komende jaren willen we de transformatie in het sociaal domein continueren, zodat we goede passende ondersteuning aan onze inwoners blijven geven en budget en uitgaven duurzaam in balans blijven.

### **Beoogd maatschappelijk effect**

In dit programma zijn de volgende ambities actueel:

- 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht
- 1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid
- 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes
- 1.4 Vrijheid en internationale samenwerking
- 1.5 Onderwijs en kinderopvang
- 1.6 Een leven lang sporten en bewegen
- 1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen
- 1.8 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

- Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?
- Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

## **1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht**

### **Wat willen we bereiken?**

Verkleinen van gezondheidsverschillen, eenzaamheid en het vergroten van de veerkracht om om te gaan met de uitdagingen van het leven.

### **Doelen**

#### *1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl*

Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl.

### Beoogde resultaten

- Het aantal dagen dat kinderen buiten spelen en deelnemen aan buitenschoolse sportactiviteiten, is 5% verhoogd ten opzichte van de kindermonitor 2017 (bijvoorbeeld door inzet sport/buurtwerk en vergroening schoolpleinen).
- In Wageningen zijn er minder kinderen met overgewicht dan het gemiddelde in Gelderland.
- Jongeren zijn zich bewust van de gevolgen van het gebruik van alcohol, roken en drugs en het omgaan met groepsdruk.

### Doelen

#### *1.1.2 Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken*

Voorkomen dat kinderen en jongeren kampen met ernstigere psychische klachten door tijdig psychische klachten te signaleren en bespreekbaar te maken.

### Beoogde resultaten

- Kinderen en jongeren kunnen beter omgaan met psychische klachten door deze klachten te voorkomen, te signaleren en bespreekbaar te maken (o.a. inzet van SOH jeugd GGZ, inloop Jeugd en Gezin, jongerenwerk, maatschappelijk werk).

### Doelen

#### *1.1.3 Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in goede gezondheid en ervaren meer veerkracht.*

Inwoners met een lage sociaaleconomische status (SES) leven langer, langer in goede gezondheid en ervaren meer veerkracht.

### Beoogde resultaten

- In de Wageningse aandachtswijken hebben inwoners minder overgewicht (o.a. door beweegactiviteiten in de wijken, projecten gericht op een gezond voedingspatroon).
- In de Wageningse aandachtswijken wordt er evenveel bewogen als het Wageningse gemiddelde. Wij gaan hierbij uit van de Nederlandse norm gezond bewegen (o.a. beweegactiviteiten Welsaam).
- Inwoners ervaren meer bestaanszekerheid
- Inwoners hebben mogelijkheden om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digivaardigheden) te vergroten.
- Mensen wonen en werken in een gezonde leefomgeving, zowel binnen als buiten.

### Doelen

#### *1.1.4 We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen*

We willen eenzaamheid voorkomen, signaleren en verminderen.

### **Beoogde resultaten**

- Inwoners ervaren minder eenzaamheid (bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten bij partners in de stad, o.a. Huizen van de wijk/Markt 17 etc.).

### **Welke risico's staan deze ambitie in de weg?**

- Veel van de doelen en resultaten die deze ambitie vormgeven pakken we samen met Welsaam op. De overeenkomst met Welsaam loopt na 2022 af en zal opnieuw worden aanbesteed. Het is mogelijk dat hier een andere uitvoerende partij uit naar voren komt. Ook bestaat de kans dat de potentiële aanbieders niet de gevraagde resultaten kunnen behalen voor de door ons bepaalde (en in de begroting opgenomen) prijs. In die zin is er een risico dat resultaten vanaf 2023 niet behaald kunnen worden, of dat er tijdelijk (bijv. door een aanbiederwissel) minder bereikt wordt.
- De GIDS-middelen zijn nog niet toegekend voor de periode vanaf 2022. Als deze middelen niet worden toegekend kan een deel van de resultaten (en daarmee doelen en ambitie) niet behaald worden, of zal alternatieve financiering gezocht moeten worden.
- De coronacrisis treft de reeds kwetsbare groepen in de samenleving het hardst. Hierdoor is de kans aanwezig dat de sociaal economische gezondheidsverschillen de komende jaren vergroot worden.

## **1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid**

### **Wat willen we bereiken?**

Financiële ongelijkheid verminderen, armoede voorkomen en financiële zelfstandigheid bij inwoners vergroten.

### **Doelen**

#### *1.2.1 We zetten in op het voorkomen, verzachten en verhelpen van armoede.*

We zetten in op het voorkomen, verzachten en verhelpen van armoede.

### **Beoogde resultaten**

- Resultaten (bijvoorbeeld bereik van de regelingen) worden bepaald na de herijking van de instrumenten.

### **Doelen**

#### *1.2.2 Wageningers met schulden worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en geholpen bij hun schuldenproblematiek*

Wageningers met schulden worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en geholpen bij hun schuldenproblematiek.

### Beoogde resultaten

- Alle meldingen over betalingsachterstanden worden beoordeeld. Boven bepaalde grensbedragen wordt iedere melding opgevolgd.
- Overige resultaten worden bepaald na de herijking van de instrumenten.
- We ontvangen meldingen over betalingsachterstanden bij zorgverzekeraars, nutsbedrijven en grote (lokale) verhuurders.

### Doelen

#### *1.2.3 We voorkomen instroom in de bijstand van werkzoekenden of (nog) werkenden en maken gebruik van veranderingen in de arbeidsmarkt met omscholing en focus op kansberoepen*

We voorkomen instroom in de bijstand van werkzoekenden of (nog) werkenden en maken gebruik van veranderingen in de arbeidsmarkt met omscholing en focus op kansberoepen.

### Beoogde resultaten

- In 2022 zijn 20 Wageningers zonder werk (waarvan 10 zonder bijstandsuitkering) omschoold naar een beroep in de klimaat/duurzaamheidssector (Inzet op nuggers, door slimmer samenwerken in arbeidsmarktregio).
- In 2022 hebben 20 Wageningers met een bijstandsuitkering (duurzaam) werk gevonden in een kansberoep, bovenop de reguliere uitstroom.

### Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- De coronacrisis is van grote invloed op armoede- en schuldenproblematiek. Ook op de doelen en resultaten die betrekking hebben op het voorkomen van instroom in de bijstand en uitstroom naar kansberoepen/duurzame beroepen zijn we afhankelijk van de arbeidsmarkt.

## 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes

### Wat willen we bereiken?

In Wageningen werken we, ook bij het uitvoeren van de wettelijke taken, vanuit de vijf Wageningse principes: voorkomen van problemen, de inwoner staat centraal, we doen het samen, we gaan uit van vertrouwen, we geven ruimte aan vernieuwing. Binnen deze ambitie valt ook de uitvoering van de wettelijke taken. Natuurlijk raken de activiteiten in de andere ambities ook aan deze wettelijke verplichtingen.

### Doelen

#### *1.3.1 Kinderen en jongeren kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen zonder dat dit wordt geproblematiseerd (normaliseren)*

Kinderen en jongeren kunnen zich op eigen wijze ontwikkelen zonder dat dit wordt geproblematiseerd (normaliseren).

### **Beoogde resultaten**

- Gezinnen doen voor hulp minder beroep op (duurdere) geïndiceerde jeugdhulp en maken hiervoor meer gebruik van basisvoorzieningen

### **Doelen**

#### *1.3.2 Versterken van de positie van ouders als opvoeders*

Versterken van de positie van ouders als opvoeders.

### **Beoogde resultaten**

- Ouders voelen zich gesteund door het gebruik van ouderprogramma's, laagdrempelige opgroei- en opvoedondersteuning en hulp bij echtscheiding en hebben hun opvoedvaardigheden vergroot.

### **Doelen**

#### *1.3.3 Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en doen iets voor een ander of hun omgeving (versterken burgerschap)*

Inwoners voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en doen iets voor een ander of hun omgeving (versterken burgerschap).

### **Beoogde resultaten**

- Leefbare wijken: In de eigen wijk zijn er mogelijkheden voor de bewoner om anderen te ontmoeten en samen activiteiten te ondernemen, bijvoorbeeld in wijkcentrum of buurtinitiatieven (zie ook doel 2.7.3).
- Meer dan 37% van de ondervraagden (volwassenen en ouderen) voor de monitor van VGGM doet in 2021 vrijwilligerswerk.
- Minder mantelzorgers zijn overbelast; van de ondervraagden voor de monitor van VGGM geeft in 2021 < 3% in categorie Ouderen 65+ en < 2% in categorie Volwassen aan overbelast tot zwaar overbelast te zijn.

### **Doelen**

#### *1.3.4 Uitvoering wettelijke taken*

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Jeugdwet (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening
- Wet inburgering
- Wet Publieke Gezondheid (ook opgenomen onder ambitie 1.1)
- Wet educatie en Beroepsonderwijs
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Wet gemeentelijke anti-discrimatievoorzieningen.

### Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

### Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

- Het sociaal domein kenmerkt zich door verschillende open einde-regelingen. Dit betekent dat het mogelijk is dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. Wanneer er inhoudelijke maatregelen getroffen worden om de kosten te beperken kan dit gevolgen hebben voor het behalen van doelen en resultaten, of het handelen volgens de Wageningse principes.

## 1.4 Vrijheid en internationale samenwerking

### Wat willen we bereiken?

Alles wat wij doen is gericht op het bevorderen van het besef dat vrijheid een fundamentele waarde is voor individueel en collectief geluk, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Voor huidige generaties en generaties na ons. Met respect voor het verleden als basis willen we daaraan vorm geven op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

### Doelen

*1.4.1 We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid*

We zijn vanuit Wageningen, Stad der Bevrijding, voortdurend zichtbaar als voorvechter en gangmaker voor het bewustzijn en daarmee de bevordering van individuele en collectieve vrijheid. Wij brengen deze thema's over het voetlicht voor het hele land en ver daar buiten. Professioneel, midden in de samenleving, met krachtige en loyale partners.

### Beoogde resultaten

- We bieden via Wageningen 45 een onderscheidend programma met impact: lokaal, regionaal, landelijk, internationaal, het hele jaar rond. Met ontmoetingen, evenementen, dialoog, kennisdeling en educatie. Fysiek en online.

### Welke risico's staan deze ambitie in de weg?

## 1.5 Onderwijs en kinderopvang

### Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren krijgen gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen, zodat zij een bij hen passende plek in de samenleving kunnen verwerven.

### Doelen

*1.5.1 Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd*

Onderwijsachterstanden en ontwikkel- en taalspraakachterstanden zijn verminderd.



### Beoogde resultaten

- 90% van alle kinderen en 80% van de kinderen met een VVE verwijzing stroomt succesvol door naar een reguliere groep 3. 90% van de leerlingen maakt na één jaar in de schakelklas een succesvolle overstap naar een passende reguliere groep.
- Logopedische screening voor VVE kinderen en indicatiescreening alle kinderen groep 1 t/m 8 waar zorgen zijn.

### Doelen

#### *1.5.2 Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie*

Alle leerlingen verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

### Beoogde resultaten

- Het aantal Voortijdig School Verlaters (VSV'ers) in de regio Vallei daalt tot 2024 met 1,5%.
- Het relatief schoolverzuim bedraagt maximaal 2% van het aantal leerplichtigen.

### Doelen

#### *1.5.3 Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 3)*

Ieder kind ontwikkelt ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma 3).

### Beoogde resultaten

- Er is een scholingsprogramma gericht op het stimuleren van ecologisch bewustzijn en verantwoordelijkheid (draagt mede bij aan programma natuur en duurzaamheid).

### Doelen

#### *1.5.4 Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar*

Voor Wageningse leerlingen zijn scholen voor bijzonder en speciaal onderwijs buiten Wageningen goed bereikbaar.

### Beoogde resultaten

- De maximale reistijd is van 90 minuten teruggebracht naar maximaal 60 minuten. Deze wijziging gaat in bij aanvang schooljaar 2020/2021 .
- De vervoerder verduurzaamt zijn wagenpark. Op het totaal van de kilometers passend vervoer schooljaar 2020/2021 wordt 25% met Euro-6, 50% met Groen gas (Biogas) en 25% met Elektrisch/Waterstof uitgevoerd.

### Doelen

#### *1.5.5 Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel*

Schoolgebouwen bieden een optimale leeromgeving, zijn toekomstig bestendig en multifunctioneel.

### **Beoogde resultaten**

- Er is voldoende adequate capaciteit voor onderwijshuisvesting
- Scholen hebben maatregelen genomen om hun schoolgebouw te verduurzamen.

### **Doelen**

#### *1.5.6 Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving*

Schoolpleinen dragen bij aan een groene speelomgeving.

### **Beoogde resultaten**

- Er zijn meer schoolpleinen vergroend en alle schoolpleinen zijn openbaar toegankelijk (zie ook resultaten bij programma 3 groen).

### **Doelen**

#### *1.5.7 Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen*

Het kind centraal stellen in zijn/haar behoefte aan hulp en ondersteuning en een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor alle kinderen.

### **Beoogde resultaten**

- Samenwerking onderwijs en jeugdhulp, één plan met betrokkenen (bijvoorbeeld onderwyszorgarrangement De Dijk, aansluiting school en thuis).

### **Doelen**

#### *1.5.8 Meer Thuisnabij, passend onderwijs*

Meer Thuisnabij, passend onderwijs.

### **Beoogde resultaten**

- Zoveel mogelijk kinderen in Wageningen naar school.

### **Doelen**

#### *1.5.9 Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden*

Er is kwalitatief goede en veilige kinderopvang geboden.

### **Beoogde resultaten**

- Alle kinderopvanglocaties en gastouders zijn gecontroleerd en maatregelen zijn genomen bij eventuele onvolkomenheden (100%).

### **Doelen**

#### *1.5.10 Uitvoering wettelijke taken*

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Toezicht kinderopvang

### **Beoogde resultaten**

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

### **Welke risico's staan deze ambitie in de weg?**

- Niet realiseren integraal kindcentrum i.v.m. het ontbreken van investeringen van kinderopvang.
- Mogelijk zijn op dit moment onvoldoende middelen beschikbaar voor het uitvoeren van het groen IHP

## **1.6 Een leven lang sporten en bewegen**

### **Wat willen we bereiken?**

Alle inwoners van Wageningen kunnen een leven lang sporten en bewegen.

### **Doelen**

#### *1.6.1 Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen*

Inclusief sporten & bewegen: sporten en bewegen is mogelijk voor alle mensen die willen meedoen.

### **Beoogde resultaten**

- Meer bewustwording, samenwerking en sportbevordering om drempels weg te nemen voor die mensen die niet vanzelfsprekend sporten.

### **Doelen**

#### *1.6.2 Van jongs af voldoende en vaardig bewegen*

Van jongs af voldoende en vaardig bewegen.

### **Beoogde resultaten**

- Kinderen leren zwemmen en blijven zwemvaardig.
- Kinderen maken kennis met het verschillende (georganiseerde) sportaanbod in Wageningen.
- Scholen en kinderopvang bieden beweegactiviteiten aan.

### **Doelen**

#### *1.6.3 Een duurzame en functionele sportinfrastructuur*

Een duurzame en functionele sportinfrastructuur.

### **Beoogde resultaten**

- Een beweegvriendelijk ingerichte openbare ruimte, zodat sporten en bewegen hier vanzelfsprekend is.
- Sportaccommodaties worden breed en intensief gebruikt. De exploitatie van sportaccommodaties verbetert door hogere inkomsten (breder en intensiever gebruik) en lagere kosten (door functionele inzet, slimme spreiding en lagere energierekening).

### **Welke risico's staan deze ambitie in de weg?**

- Het coronavirus en de maatregelen ter bestrijding hiervan hebben Nederland grotendeels stilgelegd. Aandachtspunt voor de korte termijn is hoe te zorgen dat het fysiek bewegen niet of zo weinig mogelijk wordt beperkt door de coronamaatregelen, teneinde mensen fit en weerbaar te houden. Aandachtspunt voor de lange termijn is dat het sportveld veel kan doen om vitaliteit van de bevolking te bevorderen, maar dat het investerings- en weerstandsvermogen van sportorganisaties alsmede het aantal vrijwilligers en nieuwe leden van sportverenigingen door het coronavirus en de maatregelen om de verspreiding tegen te gaan is verminderd.
- Op dit moment loopt een onderzoek naar het onderhoud en de verduurzaming van het zwembad. Het risico bestaat dat voor verduurzaming van het zwembad niet voldoende middelen beschikbaar zijn in de begroting.

## **1.7 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen**

### **Wat willen we bereiken?**

Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen.

### **Doelen**

#### *1.7.1 Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan)*

Alle kinderen krijgen de kans om hun culturele interesses en bagage te ontwikkelen (onderdeel cultuuractieplan).

### **Beoogde resultaten**

- Alle kinderen maken kennis met kunst en cultuur op en rond de basisschool (cultuuractieplan).

### **Doelen**

#### *1.7.2 Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren (gedeeltelijk onderdeel cultuuractieplan)*

Alle inwoners kunnen zich persoonlijk ontwikkelen en hun maatschappelijke kansen verbeteren (gedeeltelijk onderdeel cultuuractieplan).

### **Beoogde resultaten**

- Inwoners hebben toegang tot een professionele theatervoorziening, inclusief cultuurmakelaar.
- Inwoners komen in aanraking met cultuur en culturele activiteiten.

### **Doelen**

#### *1.7.3 Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis*

Alle inwoners hebben vrije toegang tot informatie en kennis.

### **Beoogde resultaten**

- Inwoners hebben toegang tot een openbare bibliotheekvoorziening die invulling geeft aan de 5 wettelijke functies.
- Inwoners kunnen historische archieven raadplegen en hulp krijgen bij het doen van onderzoek.
- Inwoners kunnen (waar mogelijk digitaal) kennis nemen van de geschiedenis van Wageningen.
- Inwoners kunnen gericht zoeken naar foto's, prenten en (bouw-)tekeningen in een beeldbank.
- Lokaal nieuws en achtergrondinformatie is beschikbaar via de lokale media.

### **Doelen**

#### *1.7.4 Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)*

Er is een aantrekkelijk cultureel klimaat in Wageningen (cultuuractieplan: thema's samenwerking en ruimtegebruik)



### **Beoogde resultaten**

- Actieve cultuurmakers worden gestimuleerd om samen onze cultuursector naar een hoger plan te brengen, waaronder het vinden van voldoende ruimte en landelijke subsidies voor innovatieve projecten.
- In de Stedelijke Cultuurregio Ede-Wageningen wordt meer samengewerkt.

### **Doelen**

#### *1.7.5 Uitvoering wettelijke taken*

Wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In deze wet wordt geformuleerd welke vijf functies een openbare bibliotheekorganisatie heeft:  
Kennis en informatie ter beschikking stellen  
Ontwikkeling en educatie bieden  
Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur  
Ontmoeting en debat organiseren  
Kennis laten maken met kunst en cultuur

### **Beoogde resultaten**

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

### **Welke risico's staan deze ambitie in de weg?**

- De cultuursector is op diverse manieren geraakt door de coronacrisis. Dit heeft geleid tot een gebrek aan investeringsruimte, verlies van deskundigheid (personeel, zelfstandigen en leden/vrijwilligers) en culturele kaalslag.

## **1.8 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving**

### **Wat willen we bereiken?**

Het creëren en behouden van een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving in Wageningen.

### **Doelen**

#### *1.8.1 Ondernijning*

Aanpak ondernijning structureel vormgeven en professionaliseren.

### **Beoogde resultaten**

- Bewustwording inwoners en ondernemers vergroten door minimaal 10 communicatie-uitingen per jaar te doen over diverse onderwerpen van ondermijning.
- Er is een plan van aanpak ondermijning.
- Er zijn ten minste twee integrale controles uitgevoerd per jaar

### **Doelen**

#### *1.8.2 Zorg en veiligheid*

Zorg en veiligheid door ontwikkelen naar niveau zoals voorgesteld door VNG.

### **Beoogde resultaten**

- Er is een convenant voor vroeg signalering van overlast gevende jeugd.
- Er is een opschalingsmodel ter voorkoming van escalatie naar standaard VNG.
- Er is passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare personen waaronder personen met verward gedrag.
- Inwoners voelen zich veilig in hun wijk.

### **Doelen**

#### *1.8.3 Evenementen*

Evenementen en demonstraties in Wageningen verlopen veilig.

### **Beoogde resultaten**

- Er komt een procesomschrijving 'melden demonstraties'.
- We dragen zorg voor een integraal evenementenbeleid.

### **Doelen**

#### *1.8.4 Crisisbeheersing*

De lokale crisisbeheersing is actueel en de functies zijn ingevuld.

### **Beoogde resultaten**

- Er wordt voortdurend geïnvesteerd in de lokale crisisorganisatie zodat er ten tijde van een (lokale) crisis adequaat opgetreden kan worden.

### **Doelen**

#### *1.8.5 Uitvoering wettelijke taken*

De wettelijke taken worden uitgevoerd. Dit betreft:

- Uitvoeren burgemeestersbevoegdheden voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid op grond van de Gemeentewet.
- Uitvoeren taken crisisbeheersing op grond van de Wet op de veiligheidsregio's.

### **Beoogde resultaten**

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

### **Welke risico's staan deze ambitie in de weg?**

- Bij een grote crisis, bijvoorbeeld de huidige coronacrisis, gaat er veel ambtelijke capaciteit naar het beheersen van de crisis. Dit betekent dat deze capaciteit niet in zijn geheel ingezet kan worden voor de omschreven doelen. Herprioritering is dan aan de orde.
- De burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden waarvan verwacht wordt dat er uitvoering aan gegeven wordt. Dit kan ook leiden tot herprioritering van bovengenoemde doelen.

## **Algemene informatie programma 1**

### **Beleidsindicatoren**

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 1 Wageningen sociaal:

- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezin
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Bijstandsuitkering
- Lopende re-integratievoorzieningen
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement
- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Voortijdige schoolverlaters
- Niet-sporters
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstal
- Gewelddsmisdrijven
- Diefstal uit woning
- Vernieling en beschadiging

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

### **Beleidskader maatschappelijke ontwikkeling**

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

*Verordeningen en nadere regels:*

- Verordening cliëntenparticipatie Werk en Bijstand (2009)
- Verordening bestuurlijke boete bij recidive 2015
- Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning Wageningen (2018)

- Verordening tegenprestatie Participatiewet Wageningen
- Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Wageningen 2015
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Wageningen 2015
- Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Wageningen 2015
- Verordening individuele studietoelage Wageningen 2015
- Verordening Inrichting Antidiscriminatievoorziening gemeente Wageningen (2010)
- Nadere regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen 2018
- Financieel besluit regels jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet Wageningen 2018

*Beleidsnota's:*

- Visie Kind Centraal
- Uitvoeringsplan Noodopvang Nieuwe Wetters, BW-besluit 12-01-2010
- Beleidsnotitie internationale samenwerking 2002 – 2006
- Regionale visie Publieke gezondheidszorg Gelderland Midden (2016)
- Praktisch afsprakenkader Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Valleiregio 2015
- Beleidskader Samen Wageningen (2017)
- Beleidsregels Participatiewet 2015
- Beleidsregels WWB 2012
- Minimabeleid 2016
- Beleidsplan ondersteuningsaanbod Participatiewet
- Visie op schulddienstverlening in Wageningen en Ede 2016
- Toekomstbestendigheid van Wageningen als Stad der Bevrijding 2017

**Beleidskader onderwijs**

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

*Verordeningen*

- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Wageningen (2015)
- Verordening leerlingenvervoer (2014)
- Verordening financiële en materiële gelijkstelling onderwijs Wageningen 2015)
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid (1999)

*Beleidsnota's*

- Beleidsregels leerlingenvervoer Wageningen 2014
- Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs 2012
- Samenwerken vormt de brede-wijkschool
- Onderwijsachterstandenbeleid gemeente Wageningen
- Beleidsregels Handhaving Kinderopvang Wageningen 2019
- Visie Kind Centraal 2016
- Uitvoeringsprogramma Kind Centraal 2018
- Nadere regels subsidie schoolbegeleiding 2018

- Groen Integraal Huisvestingsplan Wageningen, 2020

### **Beleidskader sport**

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

#### *Beleidsnota's*

- Verhuurtarieven gemeentelijke sportaccommodaties (2012)
- Beleidsnota 'Wageningen Sport!'(2012)

### **Beleidskader cultuur**

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

#### *Beleidsnota's*

- Cultuurnota 2014 en verder- Samen werken aan cultuur (2013)
- Uitgangspunten toetsing en handhaving Delftse schoolpanden Hoogstraat (1996)
- Dakvlakkenbeleid (2000)
- Archeologienota (2004)
- Herstel van de kwaliteit van de Delftse Schoolpanden rondom de Markt (2008)

### **Beleidskader veiligheid**

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

#### *Verordeningen*

- APV Wageningen 2014
- Bouwverordening 1993 (herziening 2013)
- Verordening binnentreden ter uitvoering van noodverordeningen (1997)

#### *Beleidsnota's*

- 2019 – 2020 Notitie Ontwikkelingen en speerpunten m.b.t. criminaliteit in Wageningen
- Veiligheidsplan 2019-2020 Gemeente Wageningen
- Piketregeling rampbestrijding gemeente Wageningen 2014
- Regionaal Crisisplan 2017
- Beleidsplan Veiligheidsregio 2020-2023
- Veiligheidsstrategie 2019-2022 Oost-Nederland
- Meerjarenbeleidsplan 2019-2022 Politie Oost-Nederland

#### *Convenanten*

- Veilig uitgaan
- Hennep covenant en compass
- Buurtbemiddeling
- Buren/besturen gezelligheidsverenigingen (in de maak)

### **Betrokkenheid verbonden partijen**

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

#### **Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)**

VGGM is een complete hulpverleningsorganisatie voor Brandweer en Volksgezondheid (ambulancehulpverlening en GGD) voor de veiligheidsregio Gelderland-Midden.



### **Regio Foodvalley**

Betreft een samenwerkingsverband van acht gemeenten waar ambtelijke en bestuurlijke afstemming en voorbereiding plaatsvindt op vele terreinen.

### **Modulair gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland**

Betreft een samenwerking van 11 gemeenten. Gemeenten kunnen per module besluiten om wel of niet te deel te nemen. Wageningen neemt deel aan de Module inkoop en contractmanagement voor jeugdhulp (individuele voorzieningen) en maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen).

### **Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM).**

Voor de uitvoering van de brandbestrijding en risicobeheersing werken we samen in regionaal verband op basis van een gemeenschappelijke regeling.

### **Valleihopper**

De Valleihopper draagt zorg voor het (contract-) beheer van het Vraagafhankelijk Vervoer.

### **De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:**

- **Gemeente Ede.** Uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz): Betreft samenwerking van de uitvoering van de taken op het gebied van de Bbz.
- **Wageningen 45.** De gemeente Wageningen subsidieert de stichting W45 voor de realisatie van de activiteiten op 4 en 5 mei en activiteiten het hele jaar door. De toekomstvisie herdenken, vieren en agenderen van vrede en vrijheid 2021-2025 (2021) is hierbij leidend.

### **Wat mag het kosten?**

De lasten, baten en het saldo van het programma Wageningen sociaal zijn als volgt:

# gemeente **Wageningen**

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
<b>LASTEN</b>						
Bestaand beleid (PB 2021 - 2024)	65.914	65.507	66.591	66.735	67.538	67.538
Wijzigingen Nieuwe toekomst		1.065	49	336	266	306
Wijzigingen Kadernota 2021		292	-247	-763	-797	-802
Wijzigingen Programmabegroting 2022-2025			937	909	954	1.739
<b>Totale lasten</b>	<b>65.914</b>	<b>66.864</b>	<b>67.330</b>	<b>67.217</b>	<b>67.960</b>	<b>68.781</b>
<b>BATEN</b>						
Bestaand beleid (PB 2021 - 2024)	25.090	19.030	19.698	19.034	19.027	19.027
Wijzigingen Nieuwe toekomst		-	-	-	-	-
Wijzigingen Kadernota 2021		919	385	-120	-120	-120
Wijzigingen Programmabegroting 2022-2025			1.144	1.203	1.235	1.284
<b>Totale baten</b>	<b>25.090</b>	<b>19.949</b>	<b>21.227</b>	<b>20.118</b>	<b>20.142</b>	<b>20.191</b>
<b>SALDO</b>						
Bestaand beleid (PB 2021 - 2024)	-40.824	-46.477	-46.893	-47.701	-48.511	-48.511
Wijzigingen Nieuwe toekomst		-1.065	-49	-336	-266	-306
Wijzigingen Kadernota 2021		627	632	643	677	682
Wijzigingen Programmabegroting 2022-2025			206	294	281	-455
<b>Totaal saldo</b>	<b>-40.824</b>	<b>-46.916</b>	<b>-46.103</b>	<b>-47.100</b>	<b>-47.818</b>	<b>-48.590</b>

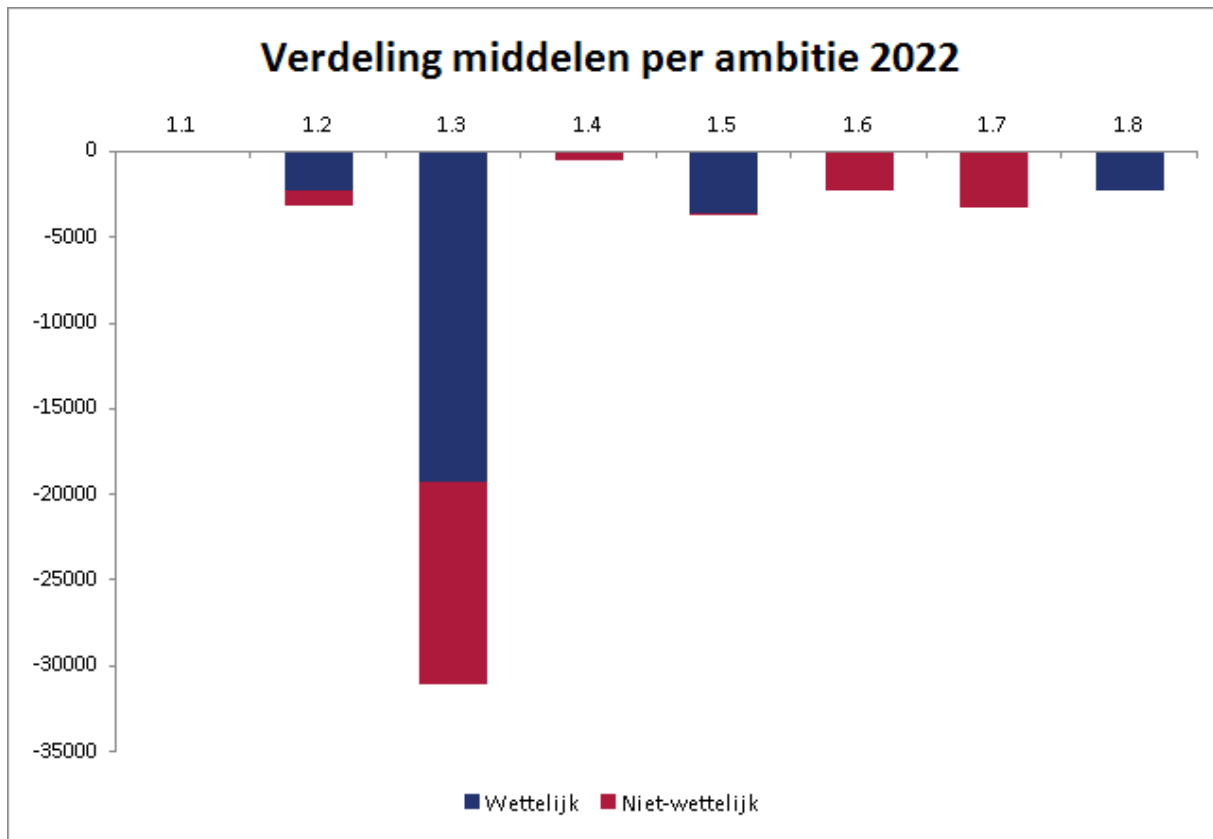
In onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten per ambitie opgenomen:

# gemeente **Wageningen**

Bedragen x € 1.000		Werkelijk 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
<b>LASTEN</b>							
1.1	Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht	-	-	-	-	-	-
1.2	Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	3.811	4.248	3.648	3.205	3.263	3.321
1.3	Wettelijke taken vanuit Wageningse principes	48.881	48.778	49.154	49.559	50.022	50.626
1.4	Vrijheid en internationale samenwerking	498	525	488	498	509	519
1.5	Onderwijs en kinderopvang	3.760	4.255	4.339	4.309	4.332	4.345
1.6	Een leven lang sporten en bewegen	3.897	3.565	4.157	3.700	3.669	3.680
1.7	Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	3.101	3.493	3.256	3.306	3.356	3.407
1.8	Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving	1.965	2.000	2.289	2.640	2.809	2.883
<b>Totale lasten</b>		<b>65.914</b>	<b>66.864</b>	<b>67.330</b>	<b>67.217</b>	<b>67.960</b>	<b>68.781</b>
<b>BATEN</b>							
1.1	Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht	-	-	-	-	-	-
1.2	Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	112	164	525	25	25	26
1.3	Wettelijke taken vanuit Wageningse principes	22.502	17.834	18.073	18.113	18.143	18.177
1.4	Vrijheid en internationale samenwerking	50	-	-	-	-	-
1.5	Onderwijs en kinderopvang	614	610	646	624	632	640
1.6	Een leven lang sporten en bewegen	1.537	1.295	1.939	1.313	1.301	1.309
1.7	Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	246	46	45	43	42	39
1.8	Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving	29	-	-	-	-	-
<b>Totale baten</b>		<b>25.090</b>	<b>19.949</b>	<b>21.227</b>	<b>20.118</b>	<b>20.142</b>	<b>20.191</b>
<b>SALDO</b>		<b>-40.824</b>	<b>-46.916</b>	<b>-46.103</b>	<b>-47.100</b>	<b>-47.818</b>	<b>-48.590</b>

*De baten en lasten die betrekking hebben op ambitie 1.1 Gezondheid, eenzaamheid en veerkracht vallen binnen ambitie 1.3 Wettelijke taken vanuit Wageningse principes.*

Verdeling middelen per ambitie inclusief verhouding wettelijke versus niet-wettelijke taken (bedragen x € 1.000):



Onder ambitie 1.3 vallen de wettelijke en niet-wettelijke taken van het sociaal domein. Een precieze toedeling naar wettelijk/niet-wettelijk is op de ambitie 'Wettelijke taken vanuit Wageningse principes' niet te geven. Als gemeente werken we vanuit een wettelijk kader, maar is vaak niet wettelijk omschreven hoeveel een gemeente precies moet uitgeven om aan de wettelijke verplichting te voldoen. Zo zijn we als gemeente verantwoordelijk om in te zetten op preventie, maar is niet omschreven hoeveel in preventie geïnvesteerd moet worden (en dus wettelijk zou zijn). Voor ambitie 1.3 is de bovenstaande figuur dan ook met name indicatief.